

af de 5 Aar, ved de Erfaringer, som indvindes i dem, at komme til større Klarhed over, hvorledes det endelige Forhold bør ordnes mellem Statskassen og det kgl. Teater.

Meyer: Da jeg første Gang saa dette Forslag ligge her paa Tingets Bord, kom jeg til at tænke paa den gamle Sang: „Sorrig og Glæde de vandre til Hobe“, idet der var et glædeligt Moment, det nemlig at Staten vedblivende agter at drive Teatervæsen, og et andet, bedrøveligt, det at Staten vedblivende har at dække Underskuddet, som nu endelig lovfæstes. Men det forekommer mig, at man er berettiget til at undersøge dette Forslag nærmere, selv om man under de forhaandenværende Forhold, hvad jeg kan være enig med de to foregaaende Talere i, ikke ser anden Udvej end den, at Staten paatager sig Forpligtelsen til at dække Teatrets Underskud. Der siges i Forslagets § 1: „Det kgl. Teater er en Statsanstalt, som staar under Overtilsyn af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.“ Det forekommer mig at være noget lidt blot at tale om Overtilsyn, naar man ikke dermed ogsaa forbinder, at Ministeren staar til Ansvar over for Rigsdagen for hele Ledelsen, at Rigsdagen ikke slipper den Indflydelse, den maa have over for Teatret, og at denne Indflydelse snarere bliver større end mindre. Men der er heller ikke i dette Lovforslag paa nogen Maade Tale om at bryde ny Baner. Uagtet Spørgsmaalet om Teaternæring ved flere Lejligheder har været fremdraget i denne Sal, og der endogsaa af Medlemmer af det store Flertal, Venstrereformpartiet, har været fremsat Lovforslag, hvori man krævede friere Teaterforhold, saa er der jo slet ikke Tale om noget saadant her, vi indskrænke os til at opretholde status quo.

Jeg vil sige, at uagtet jeg i Princippet beklager, at man ikke er kommen videre ad denne Bane, at man ikke har taget fat paa det store Hovedspørgsmaal om en endelig Ordning af Teaterforholdene, men vedblivende opretholder Privilegiesystemet, er jeg ikke desto mindre tilfreds med, at den Anskuelse har sejret, der siger, at Staten er forpligtet til at støtte det kongelige Teater og maa vedblive at drive det. Jeg nærer nemlig ingenlunde den Opfattelse, som den højttærede Minister baade ved Forelæggelsen af Lovforslaget og ogsaa tidligere som Medlem af Tinget har udtalt, en Opfattelse, som ogsaa tidligere Talere have fremsat, at Staten ikke egner

sig til at drive Teater. Hvis man vil læse, hvad Direktør Einar Christiansen har udtalt i sine Bemærkninger til Lovforslaget, saa vil man netop faa det Indtryk, at Staten skal være Bærer af Kulturen, og intetsteds træffer man en Kultur, der i højere Grad kommer til at paavirke hele den store Befolkning, og det i steds højere Grad, end hvor der er Tale om et Teater, der værner om Kunsten og Modersmaalet og paa alle Punkter skal være det Lys, der straalere ud, jeg kan sige, til alle Egne af Landet, thi det er jo ikke blot dem, som komme i Teatret, der nyde godt deraf, men det bevirker en Forædling, som kommer alle til gode. Jeg mener, at Staten meget vel kan magte denne Opgave, men jeg tror, at vi her hjemme paa dette Punkt som paa saa mange andre have levet os ind i Forhold, hvor Bureaukratismen, Embedsmændvæsenet har faaet Tag i os, og hvor vi ere ude af Stand til at se, at naar det ikke betaler sig for Staten at lede en eller anden Forretning, saa er det ikke, fordi Statsdrift i og for sig er urentabel eller forkastelig, men fordi man ikke har kunnet komme ud af disse hjemlige bureaukratiske Forhold, som hænge ved os lige fra Enevoldstiden og senere fra den provisoriske Tid. Derfor er det, vi stadig slide med Tilstande, som medføre, at naar Staten driver en Forretning, saa betaler den sig i Reglen ikke.

Jeg udtaler min Tilfredshed med, at man beholder Teatret som Statsaktiv, og at Staten stadig anser det for at være dens Opgave at fremme den gode Kunst. Et andet Spørgsmaal er, om det er sket, og om det ikke kunde ske i betydelig højere Grad. Saa meget mere tilfreds er jeg med, at vi slaa dette fast nu, som der jo paa Teaterforholdenes Omraade gør sig en Bevægelse gældende, hvor man søger at centralisere alle Privatteatre og vil indføre et Slags Teatermonopol, og hvor det meget let kunde ske, at man, hvis det kgl. Teater ikke var en Statsanstalt, til sidst vilde staa over for en Teaterring, som beherskede alle Teaterforhold her i Byen, hvilket ganske sikkert ikke paa nogen Maade kunde være til Gavn hverken for Kunsten eller Befolkningen. Alene dette, at man nu har faaet to Teatre paa een Haand, er i og for sig keklageligt, og faar man et tredie med, er det endnu værre. Fik man ogsaa det kgl. Teater med, havde man et Privatmonopol, der under alle Omstændigheder, hvorledes Folk end ville se paa et Statsmonopol, maa erkendes at være langt, langt farligere end Statsmonopolet, thi for